



دانشگاه تهران  
وزارت آموزش و پرورش  
انجمن روانشناسان ایران  
انجمن روانشناسان مشاوران



## بررسی رابطه بین سبک های دلبستگی و شیوه های فرزند پروری با رفتارهای پرخطر در نوجوانان

توحید آقاجانی<sup>۱</sup>، خلیل اسماعیل پور<sup>۲</sup>،

کارشناس ارشد روانشناسی بالینی کودک و نوجوان، دانشگاه تبریز

[Tohid.aa7@gmail.com](mailto:Tohid.aa7@gmail.com) - ۱

دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز

[Khalil\\_Sma@yahoo.com](mailto:Khalil_Sma@yahoo.com) - ۲

### چکیده

هدف این پژوهش بررسی رابطه بین سبک های دلبستگی و شیوه های فرزند پروری با رفتارهای پرخطر در نوجوانان است. روش پژوهش از نوع همبستگی بوده و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان متوسطه دوره دوم شهرستان مراغه می باشد که از این میان تعداد ۳۳۵ نفر به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. داده ها با استفاده از روش تحلیل واریانس یکراهه، ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون چندگانه مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که از نظر رفتارهای پرخطر در چهار شیوه فرزند پروری تفاوت وجود دارد، بیشترین میانگین رفتار پرخطر مربوط به شیوه فرزند پروری بی اعتنا بود و بعد از آن شیوه های فرزند پروری مستبد و سهل گیر قرار داشتند و کمترین میانگین رفتار پرخطر مربوط به شیوه فرزند پروری مقتدر بود. در رابطه بین سبک های دلبستگی با رفتارهای پرخطر نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن با رفتارهای پرخطر رابطه منفی و معنی دار وجود دارد، رابطه سبک دلبستگی اجتنابی و دلبستگی دوسوگرا با رفتار پرخطر معنی دار نبود. برای پیش بینی رفتارهای پرخطر سه سبک دلبستگی اجتنابی، ایمن و دوسوگرا و ابعاد کنترل و محبت شیوه های فرزند پروری وارد رگرسیون شد، نتایج نشان داد که دلبستگی ایمن و ابعاد کنترل و محبت شیوه های فرزند پروری می توانند رفتارهای پرخطر را بصورت معنی دار پیش بینی کنند. با توجه به یافته های پژوهش پیشنهاد می شود با اتخاذ برنامه های پیشگیرانه ای مثل آموزش والدین از بروز رفتارهای پرخطر در نوجوانان پیشگیری نمود.

**واژگان کلیدی:** رفتارهای پرخطر، سبک های دلبستگی، شیوه های فرزند پروری

**۱- مقدمه:** اگر بادی دقیق تمام مراحل زندگی هر انسان را بررسی کنیم، می بینیم که نوجوانی یکی از سخت ترین، پرتلاطم ترین و پرفشارترین و درعین حال یکی از مراحل شیرین زندگی هر انسانی است، چراکه در این مرحله است که فرد برای اولین بار با مسائل و رفتارها و فرضیه هایی در ذهن، آشنا می شود که شاید در هیچ یک از مراحل قبل از این دوره با آنها آشنا نبوده است (احدی و جمهری، ۱۳۷۸). در این دوره نوجوان به واسطه تغییرات سریع فیزیکی، روان شناختی، اجتماعی، فرهنگی و شناختی با انبوهی از مشکلات مغایر سلامت مواجه می گردد. نوجوان برای این که بتواند خود و جایگاه خود را در جامعه و خانواده ثابت کند و برای خود نقش و پایگاهی داشته باشد ممکن است به رفتارهای مخرب و پرخطر روی بیاورد. رفتارهای پرخطر به رفتارهایی اطلاق می شود که احتمال نتایج منفی و مخرب جسمی، روان شناختی و اجتماعی را برای فرد افزایش می دهد (کارگرگ و گروور<sup>۱</sup>، ۲۰۰۳). رفتارهای پرخطر نوجوانان یکی از مهم ترین مسائل بهداشتی و اجتماعی جوامع کنونی است که بر فرد، خانواده و جامعه تأثیر می گذارد (نقل از محمدخانی، ۱۳۸۶).

یکی از عوامل مهم تأثیرگذاری خانواده بر رفتارهای پرخطر، شیوه های فرزند پروری یا تربیتی والدین است و پیامدهای مهمی در سازگاری اجتماعی نوجوانان بر جای می گذارد (شکری، ۱۳۹۴). والدین پا به پای بذل توجه و محبت به فرزندان، توقع دارند کودکانشان رفتارهای خاصی را در سنین معینی از خود نشان دهند، آنان در این راستا راهبردها و رفتارهای خاصی را اعمال می کنند

<sup>۱</sup>. Carr-Gregg & Grover